

familja

¶arġa Numru 10 • EDIZZJONI ONLINE • Ġunju 2020

MINISTERU GĦALL-FAMILJA
DRITTIJET TAT-TFAL U SOLIDARJETÀ SOĊJALI

COVID-19

Nirbħuh flimkien!

MINISTERU GĦALL-FAMILJA,
DRITTIJIET TAT-TFAL U SOLIDARJETÀ SOĊJALI

Rivista 'Familja'

hi proġett tal-Uffiċċju tal-Komunikazzjoni fi hdan il-Ministeru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali.

'Familja' toħroġ online kif ukoll stampata, maħsuba u indirizzata għall-pubbliku bħala l-vuċi uffiċjali ta' dan il-Ministeru. Din ir-rivista titqassam mingħajr ħlas.

Jekk jogħġbok tikkontribwixxi b'xi kitba, twassal proposti jew xi suggerimenti, inkella għaddejt minn xi esperjenza li tixtieq taqşam magħna, nistiednuk tiktbilna fuq l-imejl: familja.media@gov.mt

Biex tirċievi r-rivista 'Familja' tista' tiktbilna fl-indirizz elettroniku jew bil-posta:
Tonio Bonello,
MFCS Uffiċċju tal-Komunikazzjoni,
Operations Directorate,
Nru 38 Triq l-Ordinanza,
Il-Belt Valletta.

Il-kontenut f'kull ħarġa ta' 'Familja' mhux neċessarjament jirrifletti l-opinjoni Editorjali.

Tonio Bonello
Editur

Tista' taċċessa edizzjonijiet passati fuq:
<https://family.gov.mt/en/Pages/FamiljaMagazine.aspx>

familja.media@gov.mt

Fajr lill-kontributuri

'Familja' qed tasal għandkom grazzi għall-kontributuri professjonali, volontarji u kollegi ohra li jaħdmu magħna. Dan bl-għan li l-impenn fl-istruttura korporattiva ta' din l-entità jkompli jissahħaħ fl-interess tas-socjeta'.

- 04 Is-Sur Tonio Bonello**
Editor
- 05 Is-Sur Mark Musù**
Segretarju Permanenti fil-Ministeru MFCS
- 08 Is-Sa Marvic Cordina**
Prinċipal
- 10 Is-Sa Marica Lewis**
Member Malta Mycological Association
- 12 Is-Sur Tonio Bonello**
Ġurnalist
- 14 Is-Sur Tonio Bonello**
Ġurnalist
- 17 Is-Sur Peter Miceli Saydon**
Prinċipal
- 18 Is-Sa Sue Bharwani**
Regional Coordinator
- 12 Is-Sa Marisa Vella**
Operations Executive

Is-Sur Godwin Borg
Muntaġġ u Grafika

**Agħti d-demmm
illum
Għada jista' jkun tard
2206 6201
GRAZZI**

Editorjal

Tonio Bonello

Editur Media MFCS
Corporate Communications Manager

Budget bla mistenni u mizuri ohra

F'nofs Marzu l-Prim Ministru Robert Abela habbar budget iehor fid-dawl tas-sitwazzjoni lokali u dik internazzjonali dwar il-Corona Virus jew kif inhu magħruf, COVID-19. Hi prassi li l-budget ikun dejjem wiehed u lejn tmiem ta' sena, kif sar lejn tmiem l-2019 kif mistenni.

Hu f'dan is-sens li dak li sar f'Marzu qed jissejjah mini-budget jew budget straordinarju. Wara numru ta' deċizzjonijiet kawti u propizji li ttiehdu minn żmien għal żmien, fosthom l-għeluq tal-iskejjel, ta' stabbiliment tal-ikel bħal ristoranti, hwienet (sakemm ma jbieghux prodotti essenzjali) u saħansitra l-għeluq tal-ajruport, il-Gvern haseb biex iwassal numru ta' mizuri biex ikunu salvagwardjati l-impjiegi u kulhadd jibqa' jghix hajja deċenti.

Dawn il-mizuri izda ma waqfux mal-pakkett b'vot allokati ta' €1.81 Biljun bl-għan li l-ekonomija ta' pajjizna ma tistaġnax. Minn żmien għal żmien

il-Gvern qed ikompli jkun pro-attiv permezz ta' estensjoni ta' mizuri godda li jara opportuni jidhlu fis-sehħ skont l-aħħar żviluppi li qed ikollna dwar dan il-Covid-19.

Ma' dawn, ta' min isemmi numru ta' Linji ta' Għajnuna (Help Lines) li l-Gvern Ċentrali u numru ta' Ministeri ntroduċew bl-għan li sa fejn hu possibbli jkunu qed jirrispondu għal bżonnijiet differenti li għandha kull faxxa tas-soċjetà, indipendentament mill-età.

Hekk twaqqfet linja ta' għajnuna fir-rigward tal-anzjani u persuni b'diżabilità, fost oħrajn għal min jista' jinhtieg jitwasslulu mediċini d-dar jew ikel. It-twaqqif ta' linja ta' għajnuna għat-tfal bl-għan li jkunu ndirizzati problemi ta' diviżjoni diġitali fit-twassil ta' lezzjonijiet on-line u biex jittiehdu azzjonijiet dwar bżonnijiet oħra li jistgħu għandhom it-tfal u ż-żgħażaġh studenti tagħna li hesrem spiccaw bla skola u jridu jkomplu s-sena skolastika, issa f'format ġdid minn djarhom stess.

Twaqqfu sa mill-bidu nett, numru ta' linji ta' għajnuna konnessi mas-saħha fejn individwu jista' jikseb risposti għal kull domanda jew dubbi li jkollu u anke jkun megħjun isegwi ċerti direzzjoni kemm-il darba jhoss li hu sintomatiku lejn kundizzjoni ta' saħha li tista' tfisser li jista' għandu dan il-virus.

Il-komunikazzjoni ta' dak kollu li qed jagħmel il-Gvern fl-intir shih tiegħu dwar din il-problema qed tiġi komunikata b'mod għaqli bl-użu tal-media. Kuljum qed tkun immedija konferenza tal-aħbarijiet mill-Professor Charmaine Gauci, is-Supretendent tas-Saħha Pubblika sabiex il-pubbliku jkun infurmat bl-andament shih ta' dak li qed jiġri u bl-għan li l-istess pubbliku jzomm konfermi ma' appelli jew direttivi li qed joħorġu ta' kuljum.

Ma' dawn ma naqsux konferenzi tal-aħbarijiet oħra ndirizzati mid-Deputat Prim Ministru u l-Ministru tas-Saħha Chris Fearne kif l-istess mill-Prim Ministru nnifsu kull meta meħtieġ.

Dahlu fis-sehħ pieni għal kull min ma josservax il-perjodu ta' kwarantina li dawn qed ikunu osservati b'numru kbir

COVID-19 Social Security Benefits

ta' spezzjonijiet li ta' kuljum qed isiru minn membri tal-korp tal-Pulizija, u saħansitra ngħataw multi kull fejn instab li persuni naqsu.

L-id tas-solidarjetà ma naqsitx lanqas. Il-Gvern daħal f'diskussjonijiet mal-Unions, mal-Imsieħba Soċjali, mal-Banek, mal-partijiet kollha konċernati bl-għan li lkoll flimkien, qabel xejn jifhmu s-sitwazzjoni u dak li qed jiġri, u fuq kollox biex dawk l-aktar bi dħul baxx, persuni vulnerabbli, kif ukoll entitajiet li jinħtiegu sostenn biex jibqgħu haġġin, dawn ukoll ma jaqgħux lura.

Is-solidarjetà kompliet bl-eżempji meta l-Prim Ministru stess offra li salarju ta' xahar tiegħu imur b'risq il-bżonn tan-nazzjon ta' pajjiżna llum f'dawn iċ-ċirkostanzi. Ġest sabiħ li kien segwit minn numru ta' persuni oħra bl-għan li jkun ta' ispirazzjoni anke għal dawk li jistgħu jsegwu, forsi b'mod diversi fuq dan il-pass.

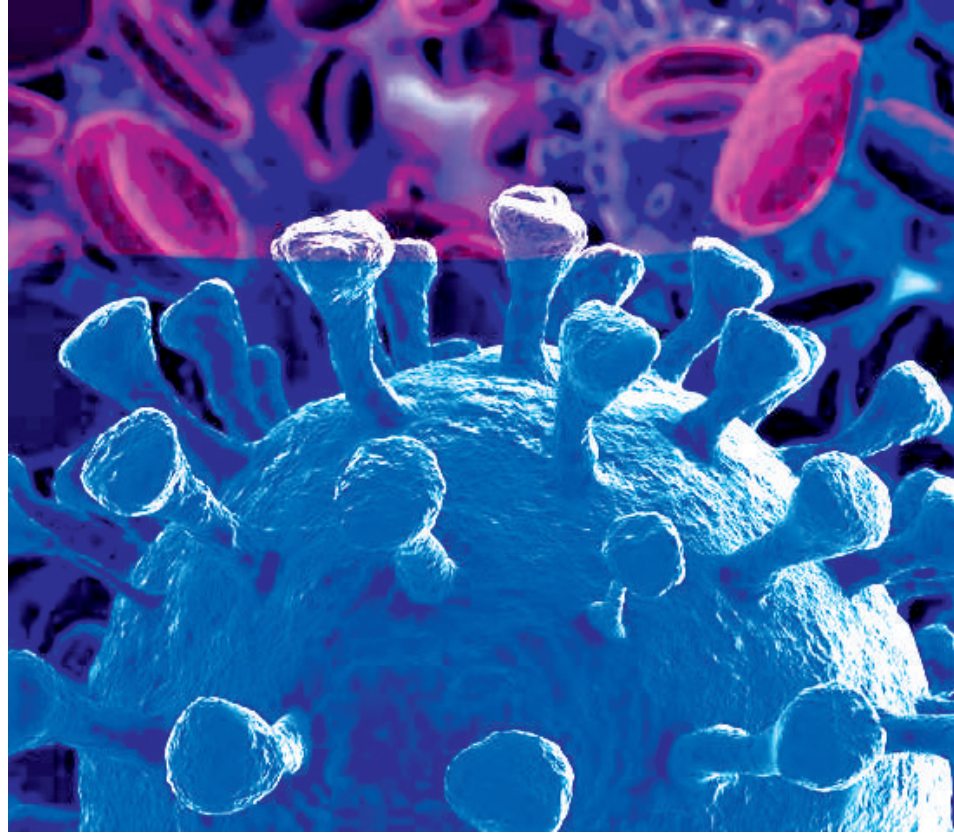
Hafna u hafna gid qed isir, hafna drabi minn wara l-kwinti bl-għan li kull persuna tkun ta' spalla għal min jinsab fi bżonn jew jinħtieg xi forma jew oħra ta' għajjnuna.

Insemmi biss l-eżempju ta' persuna, sid ta' stabbiliment tal-ikel minn Ghawdex li dan għax kellu jagħlaq il-post tal-għajxien tiegħu, flok ma qagħad id-dar jara kif se jgħaddi l-hin, zamm impjegat miegħu u ta' kuljum baqgħu jagħmlu numru ta' ikliet biex imbagħad jgħadduhom lill-impjegati tal-isptar biex ikollhom ikla shuna.

Għandna fostna kantanti u mużiċisti li biex iderru f'it lill-girien tal-madwar qed johorġu jdoqqu fit-twieqi u l-gallariji tagħhom johlqu atmosfera sabiħa u ta' kuraġġ.

Għandna hwienet li qed joffru li jwasslu prodotti d-dar għand il-konsumatur biex ikun jista' jinqeda xorta bla ma jkollu għalfejn johroġ minn dahru.

Għandna l-Knisja li minkejja d-deċiżjoni tal-Isqfijiet biex dawn jingħalqu, iżda qed tagħmel użu tajjeb hafna tal-mezzi tal-media b'xandir regolari tal-quddiesa u rużarju

prattikalment fuq l-istazzjonijiet kollha, f'kull hin, kuljum.

Veru - Huwa virus li fostna halla ċerta negattività. Mhux fostna biss iżda madwar id-dinja kollha. Virus li kważi gab il-globu, l-erba' t'irjeh tad-dinja għarkobbtejh, iżda bl-istess qies, għal min irid jara n-nofs l-ieħor tat-tazza, virus li qed iħalli tant sens ta' solidarjetà, farag u tama b'dak kollu li qed isir 24 siegħa kuljum, sebat 'ijiem fil-gimgha.

Jalla li dan is-sens ta' solidarjetà li reġa' għaqqadna lkoll flimkien, ikompli meta dan il-virus jiġi fi tmiem. Jalla nkomplu nuru hniena, moghdrija wiehed lejn l-ieħor, mhux biss meta ninsabu msallbin u mkissrin taħt it-toqol tas-salib, iżda anke meta nkunu fl-isbah żmien tal-bnazzi.

Fis-siegħa tal-prova wrejna u qed nuru kemm dak kollu li jista' jifridna matul sena, kemm aħna kapaċi nwarribuh u ningħaqdu flimkien f'mument xejn felici bħal m'huma dawn iż-żmenijiet. Ejjew inżommu fina din il-fidi, it-tama u l-imħabba lejna nfasna u lejn xulxin. Ejjew inkomplu nharsu lejn daż-żmien bħala żmien li jgħaddi u warajh, bħal kollox fid-dinja, se jiġi żmien sabiħ, futur prospettiv fejn se nerġgħu noħorġu rebbieħa wara gwerra qalila oħra.

Mark Musù

Segretarju Permanenti
Ministeru għall-Familja,
Drittijiet tat-Tfal u
Solidarjetà Soċjali

Riefnu li kixef id-dgħjufija tal- umanità imma li ħareġ il-valuri sodi tagħna

*“Corona virus serpent qalil
Ma jidher imkien imma jibżoq il-velenu
Tkaxkar għall-gharrieda f’darna
Fi bliet u rħula kullimkien
Marrad u qatel xjuħ u żghazagħ
Bla ħniena f’nofs it-toroq u sqaqien”*

Patri Dionysius Mintoff o.f.m

Fl-ewwel ħarġa tal-magażin ta’ din is-sena ktibt dwar ir-realtajiet soċjo-ekonomiċi li gabet magħha ir-raba’ rivoluzzjoni industrijali u semmejt it-tbassir tal-Professor Klaus Schwab, ekonomista Ġermaniż u fundatur tal-World Economic Forum, li din ir-rivoluzzjoni ser tibdel mill-għeruw il-mod kif ngħixu, naħdmu u nagixxu ma’ xulxin.

Fit-tielet gimgha ta’ Frar meta l-magażin ħareġ online, rajna dan it-tbassir isir realtà fid-dinja madwarna. Ma sehħx frott tal-intelligenza artifiċjali jew teknoloġiji oħra moderni, iżda kaġun ta’ virus ħiemed u qerriedi li feġġ fil-belt ta’ Wuhan fil-provinċja Ċiniża ta’ Hubai.

Sa dik il-gimgha, il-virus kien infirex sew u kien diġà nfetta madwar 75,000 Ċiniż u qatel aktar minn elfejn ruħ, u kien għadu fil-bidu f’diversi pajjiżi oħra Asjatiċi. Ta’ kuljum il-medja internazzjonali wasslulna aħbarijiet dwar kif kien qieghed jikber l-għadd ta’ dawk infettati u mejta u dwar il-mizuri drastici li kienu qed jittiehdu mill-awtoritajiet Ċiniżi biex jikkontrollaw l-imxija.

Forsi ma bsarniex b’liema intensità din l-imxija kienet se tinxtered mad-dinja kollha u tilhaq livell ta’ pandemija bl-Ewropa, u aktar tard l-Amerika, jinqabdu fl-epicentru tagħha b’eluf kbar ta’ persuni nfettati u mejta. U

anke jekk ma kellniex dubju li din il-marda kienet se tasal sa xtutna wkoll, hafna m’ghaddilhomx minn mohħom li din l-imxija kienet se tqalleb ta’ taht fuq il-mod kif ngħixu u nagixxu ma’ xulxin, li trieghed l-ekonomiji tad-dinja, li jistaġna r-ritmu tal-kummerċ b’falliment ta’ kumpaniji u negozji, li jieqaf l-ivvjaggar bejn il-pajjiżi u li jinxf it-turizmu. Pjanijiet u proġetti waqfu hesrem u ntefġu fuq l-ixkaffa. Fil-ħajja ta’ kuljum spiċċajna nżommu ‘l bogħod minn xulxin, litteralment arani u la tmissnix.

Konna rajna diversi films u ġew f’idejna kotba li jirrakkontaw stejjer bi sfond ta’ epidemiji. Wiehed seta’ għalhekk ikollu hjiel tal-biża, perikli, ħerba u mwiet li jġibu magħhom epidemiji bħal pesta, kolera u l-influenza Spanjola fil-komunitajiet jew pajjiżi milquta. Iżda żgur qatt ma’ holom li jgħix burraxka simili.

Kollox sehħ f’temp ta’ ftit gimghat. Malta waqfet hesrem. L-ajruport u l-portijiet ingħalqu. It-turizmu sfuma u għalqu l-lukandi. Skejjel, ristoranti, ħwienet u postijiet ta’ divertiment għalqu. Festi u attivitajiet sportivi u kulturali thassru. Servizzi religjużi twaqqfu b’koppji żghazagħ jipposponu ż-żwieg tagħhom u l-mejtin jitwasslu dritt fiċ-ċimeterju għad-difna. Eluf kellhom jissakkru fi djarhom biex iħarsu saħħithom. Min seta’ johrog ried joqgħod b’seba’ għajnejn li ma’ jagħmilx kuntatt ma’ haddiehor u jzomm id-distanza soċjali. B’mod insistenti

ngħatajna struzzjonijiet biex naħslu jdejna sew u ta' spiss u ma mmissux wiċċna. Ir-ritmu tal-ħajja ekonomika u kummerċjali tħarbat u impjegati w oħrajn li jaħdmu għal rashom sfaw bla xogħol tant li l-Gvern intervjuja biex jippompja miljuni kbar ta' ewro f'miżuri sabiex azzjendi jilqgħu għad-daqqiet ekonomiċi u finanżjarji u sabiex, permezz ta' benefiċċji soċjali speċjali, iwieżen ħaddiema ġenituri, oħrajn li tilfu l-impjeg, persuni b'diżabilità milquta u oħrajn vulnerabbli.

Qatt mit-Tieni Gwerra Dinjija 'l hawn ma seħħ ċaqliq globali hekk diżastruż. Il-bnediem daħal f'qoxortu u ntebaħ li minkejja li l-avvanzi kbar li għamel fix-xjenza, fil-medicina u t-teknologija ma kienx imħejji biex jilqa' u jegħleb mikrobu qerriedi.

Il-pandemija kixfet il-vulnerabilità u d-dgħufija tas-soċjetà. Il-Papa Frangisku laqat il-musmar fuq rasu meta qabbel l-imxija ma' tempesta li qabditna fuq sieq waħda u nebbħitna li ninsabu fuq l-istess dgħajsa, ilkoll dgħajfa u mifxula. U laqat fil-laħam il-ħaj meta stqarr li "ħassejna ruhna b'saħħitna u nifilhu għal kollox.... bqajna għaddejjin qisu xejn m'hu xejn, għax ħsibna li mqar f'dinja marida aħna ħa nibqgħu dejjem f'saħħitna."

Għal Malta ma kienx kollox dlam. Xegħlu l-valuri tas-solidarjità u l-ġenorizità fostna b'koperazzjoni qawwija mal-awtoritajiet tas-saħħa u tal-ordni pubblika. Ġirien fittxew joffru għajna lil familji u anzjani qribhom biex iwasslu xirjiet u medicini lil dawk li ma setgħux johorgu minn darhom. Familji żammew kuntatt u taw wens bil-mezzi teknoloġiċi tal-lum lil qrabathom iżolati f'darhom. Kibret il-ġabra fost il-familji. Waqgħet hemda fil-pajjiż għax naqsu l-karozzi fit-toroq u f'nifsejna bdejna nigħdu arja aktar nadifa.

Fuq kollox spikkat il-kwalità u l-kapaċità għolja tas-servizz tas-saħħa li ġibed l-apprezzament u l-ammirazzjoni ta' kulhadd u tifhir mill-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa li pprezentatu bhala xempju għal pajjiżi oħra. U riċentament studju minn Università barranija rinomata ikkonkluda li Malta tat l-akbar pakkett

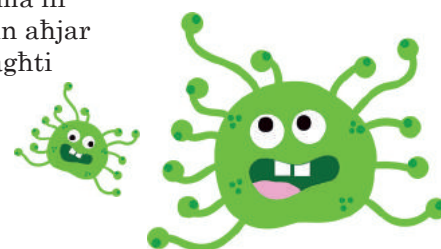

ta' għajna lil dawk milquta bil-Covid-19 meta tqabbel il-valur tal-pakkett mal-Prodott Domestiku Gross tal-pajjiż.

F'dan il-kuntest, mill-kbir saż-żgħir fil-Ministeru tagħna lkoll qomna għall-okkazjoni biex nagħtu sehemna biex il-pagamenti tal-benefiċċji li nholqu jkunu f'idejn il-benefiċjarji fi żmien qasir; biex l-anzjani residenti fid-djar tax-xjuħ u San Vinċenz de Paul, u kif ukoll persuni vulnerabbli oħra fi djar u xelters inkluz tfal, iħossuhom protetti u ndukrati sew; biex jisimghu u jagħtu wens lil dawk li ħassewhom waħedhom f'darhom; biex jagħtu sostenn u motivazzjoni lill-persuni b'diżabilità u l-familji tagħhom. Il-ħidma li saret u għadha qed isir f'dan il-Ministeru hija inkredibbli u ta' dan għandi biss tlett kelmiet – GRAZZI MILL-QALB.

X'hemm fuq ix-xefaq wara dan ir-riefnu? Ser nixirfu f'dinja mibdula, orfna miċ-ċertezzi li konna drajna. L-isfidi għal pajjiż u l-familji mhux ser ikunu ħfief. Ix-xhur li ġejjin ser ikunu iebsin u r-ritmu kummerċjali u ekonomiku jrid iż-żmien biex jerga jirranka.

L-istorja tagħlimna li kull krizi u diżastru li ġarrbet id-dinja fl-imghoddi nisslu taqlib, iżda li maż-żmien aktar iva milli le kienu ta' gid. It-tama hi fl-aħħar mill-aħħar il-ħajja tkun aħjar għal kulhadd. Jekk kulhadd jagħti seħmu naslu aktar malajr.

Visiting another country can put you at risk for diseases that may not normally be found in Malta.

Getting vaccinated against certain diseases is one of the most effective things you can do to protect your health abroad. Plan to get the travel vaccines you need at least a month before your trip.

What is the difference between routine, required, and recommended vaccines?

CDC divides vaccines for travel into three categories: routine, required, and recommended.

Routine vaccines are those that are recommended for everyone based on their age, health condition, or other risk factors. You may think of these as the childhood vaccines that you get before starting school, but some are routinely recommended for adults.

A **required vaccine** is one that travellers must have in order to enter a country, based on that country's government regulations. In most circumstances, yellow fever is the only vaccine required by certain countries.

Recommended vaccines are those that CDC recommends travellers get to protect their health, even though they are not required for entry by the government of the country you are visiting. These recommended vaccines protect travellers from illnesses that are usually travel-related.

Here is a list of the most common vaccines required or recommended by CDC for unconventional travel:

Routine Vaccines

Make sure you are up-to-date on routine vaccines before every trip. These vaccines include measles-mumps-rubella (MMR), diphtheria-tetanus-pertussis (DTaP), varicella (chickenpox), tuberculosis (TB) and polio.

Typhoid

You can get typhoid through contaminated food or water. CDC recommends this vaccine for most travellers visiting tropical and faraway countries, especially if you are visiting smaller cities or rural areas, or if you are an adventurous eater.

Hepatitis A

CDC recommends this vaccine because you can get hepatitis A through contaminated food or water, regardless of where you are eating or staying.

Hepatitis B

You can get hepatitis B through sexual contact, contaminated needles, blood products like tattoo or piercing, or have any medical procedures.

Meningitis

CDC recommends this vaccine if you plan to visit affected areas located in the meningitis belt during the dry season, when the disease is most common.

Travel Vaccines

Marvic Cordina
DTTC

Boutique Travel Specialist

Malaria

When traveling to tropical countries, you should avoid mosquito bites to prevent malaria. You may need to take prescription medicine before, during, and after your trip to prevent malaria, depending on your travel plans.

Japanese Encephalitis

You should also consider this vaccine if you plan to visit rural areas or will be spending a lot of time outdoors in affected countries. Your doctor can help you decide if this vaccine is right for you based on your travel plans.

Yellow Fever

Required if traveling from a country with risk of YF virus transmission, including transit in an airport located in a country with risk of YF virus transmission.

Cholera

Vaccination may be considered for adults who are traveling to areas of active cholera transmission. Avoiding unsafe food and water and washing your hands can also help prevent cholera.

Rabies

Although rabies can be found in bats and other mammals, it is not a major risk to most travellers. CDC recommends rabies vaccine only for travellers involved in outdoor activities that put them at risk for animal bites.

Vaccinations required for international travel are varied and requirements change from time to time depending on global outbreaks and changes in disease patterns. The National Immunisation Service Centre in Floriana Health Centre offers comprehensive advice to travellers and a vaccination service for international travellers.

traville

As a Boutique Travel Specialist, I specialize in personalized itineraries and private small groups to destinations across Asia, Latin America, Southern Africa and Eastern Africa. For more details, you can contact me at:

marvic.cordina@traville.net

Marvic Cordina DTTC
Boutique Travel Specialist

Saving the forgotten kingdom in Malta

Marica Lewis

Member
Malta Mycological Association

Fungi are different from animals and plants. Since at least the 1970s, scientists have agreed that fungi belong in their own separate biological kingdom which is likely to contain far more species than the plant kingdom.

Ecologically and economically, the Fungi Kingdom is of an immense value and is necessary for sustainable life on planet earth. There are six kingdom classifications of life - with Fungi classified as a kingdom of their own. Taxa of Kingdom Fungi are diverse, and as the second largest group of organisms - after insects, are distributed among numerous groups of living organisms. Technological advances in molecular research have enabled mycologists to discover and identify fungal taxa. It is estimated that as many as 1.5 million fungal species exist.

In Malta the public perception, biodiversity and conservation of fungi is very low with awareness being close to non-existent. A lot of education regarding the subject is urgently needed. Malta Mycological Association (MMA) was founded only recently (2014) in an effort to promote awareness, interest and conservation regarding the importance of fungi, their function in the ecological system along with the importance and benefits of their existence in our environment. This work has to be considered as an important contribution to the nature conservation programme in Malta. One important theme is the sustainable use of fungal resources, enforcement of legislations and conventions concerning the fungal diversity in different habitats in Malta.

In addition to the urgency of environmental education, the application of appropriate protected area-management systems is also recommended. Given the importance of fungi to the biosphere and the increasing interest in fungal

conservation worldwide, addressing oversights and obstacles such as these is a crucial step towards effective protection and management of fungi.

Where plants produce and animals consume, fungi are the recyclers. Fungi are just as much threatened as animals and plants by climate change, habitat destruction, invasive, pollution, over-exploitation and even, in some cases, persecution. Habitats important for threatened fungi may be different from habitats important for threatened animals and plants (Abdel-Azeem and Salem 2017). Biodiversity can only be conserved if the well-being of fungi is given as much consideration as that of animals and plants: without fungi life on earth would be unsustainable. Fungi provide enormously important ecosystem services (e.g. soil fertility, mycorrhizas, crop protection, litter decomposition, checks and balances).

The economic value of such services has been estimated as running to trillions of US dollars. Fungi are also a very important source of unusual chemicals of great value in industry and medicine. The yeast used to make bread is a fungus, and many pharmaceuticals such as antibiotics, statins and anti-cancer drugs are derived from fungi (Abdel-Azeem and Salem 2017). Malta is the 10th smallest island country with just 316 km² of land area and a population of 475,000, making it also one of the world's most densely populated countries. It lies 97 km south of Sicily, Italy, 284 km east of Tunisia, 333 km north of Libya and 745 km west of Greece, 1520 km south west of Egypt. The archipelago consists of three inhabited islands: Malta (246.5 km²), Gozo (65.8 km²) and Comino (2.9 km²). These are composed of oligo-miocene sedimentary rock and along with Sicily are part of the African continental plate.

The islands mainly consist of Garigue an ecosystem of low scattered, usually xerophytic and aromatic shrubs, Steppe vegetation that consist of grasslands, Rupestral communities mainly found on the southern and western slopes of the island, Maquis which is the dominant ecosystem. The only Woodland that remains today is the one

located at Buskett; this has undergone a lot of destruction over the last few centuries in favour of agriculture. It is now a protected area due to its rich fauna and flora with many nationally endangered, threatened and/or endemic species confined to this area throughout the whole country. Very limited research has been done by the department on the study of fungi. In Malta, the main concern with fungi and lichens conservation lies with the loss of habitat and/or its modification, rather than their exploitation. Habitat conservation is hence deemed to be more effective towards fungi and lichen conservation and protection. According to the Habitats Directive paper two species were proposed for inclusion into Appendix II of the Bern Convention, *Boletopsis grisea* and *Sarcosphaera coronaria* both of which are confined to Buskett.

Most of the macrofungi (and protozoan fungal analogues (*Myxomycetes*)) reported from the Maltese Islands are essentially confined to protected areas, including most of the species listed in the official Red Data Book for the Maltese Islands (Schembri and Sultana 1989), published by the Department of Information. Fungi are mostly known from holm oak forest remnants, such as those at Il-Ballut (l/o Il-Wardija), Il-Ballut (l/o L Imġiebaħ), Ta' Baldu/Wied Hażrun and Il-Bosk, and from pine woodland, maquis and riparian woodland assemblages of the area of Il-Buskett and il-Girgenti, especially at Il-Buskett, Ġhajj il-Kbira, Ta' Rapa, Il-Verdala and Wied il-Luq. Another important area is the carob-lentisk maquis at Wied Ġhollieqa (l/o San Ġwann), as well as the various valley, pre-desert scrub and phrygana communities known from Wied Babu (l/o Iż-Żurrieq).

Fungi are also known from garrigue communities, such as those at Ix-Xaġhra tal-Borghom (L-Imtahleb, l/o Ir-Rabat). Malta Mycological Association (MMA) was founded on the 20th of October 2014 primarily as an informative page on Facebook (<https://www.facebook.com/mycomalta/>) to attract and shed the light on fungal interest on the island with regards to the importance of fungi. On the 28th

January 2015 a lecture was held at the Museum of Natural History in Mdina to explore and gather local interest and information on the study of mycology in Malta. MMA's main aim is to create awareness of the diversity of the fungal kingdom, along with promoting, protecting and conserving these substantial organisms. A total of 63 species have been collected thus far by MMA, some of these still need to be properly identified.

Given the size of the island and the continuous environmental stresses imposed, still a healthy variety of macrofungi can be found albeit a bit impossible at times. Recently, in March 2017, Sustainability Design Collective (SDC) was established under whose umbrella Malta Mycological Association is pivotal. The purpose of this section of the organisation is to raise awareness about the importance of fungi in our daily lives. Mycology is a subject that is hardly touched upon on the island with only a few people interested. We seek collaboration with other mycological societies to assist us in holding local workshops and sharing their expertise to encourage understanding of their importance and impact on the environment.

In delivering the targets outlined in SDC, Malta Mycological Association is taking a lead in fungus conservation in Malta and will contribute significant progress to fill the gaps concerning fungal biodiversity and conservation in Malta's National Biodiversity Strategy and Action plan to 2030. MMA's aim is to educate and train, in collaboration with other mycological societies by holding workshops locally and overseas to further discover the world of fungi and make the local community aware of their importance and impact on the environment.

Another part of the project will be to encourage people to grow edible fungi in their homes to control over-collection of edible wild species. Although since the inception of Malta Mycological Association a lot of interest has been generated along with others taking on board the promotion of the importance of fungi, a lot more needs to be done to raise awareness.

To be continued in another issue.

Reċiklaġġ veru

Tonio Bonello
Ġurnalist

Dwar l-ambjent aħna smajna, rajna u qrajna bir-rimi. F'isem l-ambjent iżda, madwar id-dinja kollha qed jittiehdu deċiżjonijiet, jinholqu regoli, isiru liġijiet li, fil-verita', mhux neċessarjament qed jgħinu lill-ambjent.

Fost dan, hemm mod kif madwar il-globu qed ikun implimentat il-kunċett ta' riċiklaġġ. Hares madwarek, idhol fis-siti soċjali u tosserva l-mod kif qed ikun imħaddem hekk imsejjaħ riċiklaġġ, eżempju fid-dinja tal-karozzi.

Għandna pajjiżi, minn ta' quddiem nett l-Istati Uniti tal-Amerika u l-Gappun fost oħrajn fejn vettura li tkun għadha Prattikalment ġdida trid titfagħha għall-iskrapp minhabba f'penali fil-forma ta' liċenzji u assigurazzjoni għoljin li jkunu mposti jithallsu mis-sidien kemm-il darba dawn iżommuhom.

Il-filosofija wara dan l-argument hi li vetturi godda jhallu anqas emissjonijiet

fl-arja waqt li huma aktar effiċjenti. Il-pajjiżi li semmejt, flimkien ma' oħrajn u bla dubju fost l-ewlenin taht il-kappa tal-Unjoni Ewropea huma daww l-aktar pajjiżi, kif fil-fatt iġġib l-ghajta populista dwarhom, 'industrijalizzati'. Hawn hu l-baži tat-thaddim tal-ekonomija, fejn il-produzzjoni forsi tfigher aktar mill-preservazzjoni. Fejn is-sistema 'disposable' uża u armi saret kultura.

Mhux kulhadd iżda jinsab f'keffa waħda. Għandna madwarna pajjiżi, ftit veru, li iżda tassew għandhom għal qalbhom l-ambjent fis-sens proprju tiegħu. Fost dawn l-Iżvezja, parti minn katina ta' ġmiel ta' pajjiżi jinkludu n-Norveġja u d-Danimarka fejn għalihom l-ambjent, il-hajja madwarhom għandha valur daqs il-hobz u l-ilma li jzommuhom jgħixu kuljum.

F'Settembru 2016 il-Gvern Żvediz nieda kunċett ġdid ta' riċiklaġġ. Il-kunċett hu mħaddem madwar is-sens komun u l-għaqal li 'suppost' kull bniedem għandu nserit fih bhala stint. L-Iżvezja, proprju b'seħħ minn dik is-sena bdiet tagħti kumpens permezz ta' tnaqqis fit-taxxa lil daww iċ-ċittadini li minflok jixtru prodotti godda, dawn isewwu daww li għandhom.

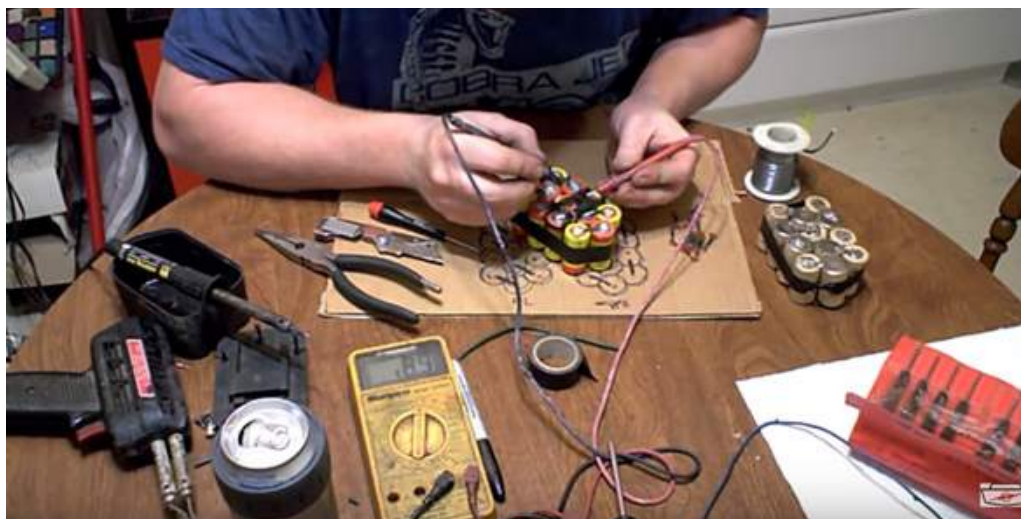
Il-Gvern Żvediz kien qed jipproponi wkoll li r-rata tal-VAT fuq tiswijiet li jsiru konnessi fuq roti, hwejjeġ u żraben tonqos drastikament minn 25 fil-mija kif kienet reċentament għal biss 12 fil-mija kif qed tkun implimentata issa.

Benefiċċju iehor f'din il-linja hu tnaqqis sa nofs l-ispiża fir-rigward ta' tiswijiet ta' apparat domestiku l-aktar wżat, jigiġifieri fridges, cookers u magni tal-ħasil rispettivament.

Interessanti hu l-fatt li l-Gvern Żvediz ukoll qed jgħid, bhall-mexxejja tal-pajjiżi industrijalizzati, jigiġifieri li jrid jintroduċi dawn il-kunċetti bil-ghan li ambjentalment pajjiżhom ikun aħjar!...

Li jidher evidenti fl-istrategija tal-2016 ta' Per Bolund, il-Ministru għas-Suq Finanzjarju Żvediz hu l-fatt li dan irid jasal lejn ambjent aħjar mod iehor.

Bolund ma naqasx milli semma l-problema kbira li qed tinholoq ambjentalment minn fabbriki enormi tal-produdzzjoni b'emissjonijiet li qed ihallu kawża ta' produzzjoni dejjem tikber ta' apparat domestiku li qed jimmanifatturaw.

Ma waqafx hemm. Mal-ambjent Bolund ghaqqad element ieħor li, argument tali, ġej min Ministru tal-Finanzi jagħmel hafna sens. Bolund isostni li permezz ta' dawn il-miżuri se jkun qed jinholoq suq ġdid fejn faxxa ta' nies li sal-lum ma kellhomx edukazzjoni meħtieġa biex japplikaw f'ċerti mpjiegi, b'dan se jingħatalhom taħriġ f'hiliet u snajja speċifiċi bażiċi sabiex huma jkun u jistgħu jibdedw jahdmu wkoll.

Dawn il-miżuri jirriflettu għaqal u serjetà. Dawn il-prinċipji li jistgħu jidhru, antikwati u medjokri kemm trid, fil-fatt huma l-qafas, il-baži fundamentali ta' dak li tinħtieġ id-dinja lllum, ta' dak li jinħtieġ il-bniedem illum.

Sabiħ, forsi, li tgħid li-ċittadini, "armu l-karozzi, armu l-magni tal-ħasil tagħkom u ixtro l-godda u ngħinukom tagħmlu dan." Hu żgur li sabiħ. Min ma jehux gost li flok ma jsewwi l-oġġett qadim li kellu, minflok jixtri wiehed ġdid?

Il-filosofija ta' Per Bolund twassal għat-tielet benefiċċju. Il-popolin, li fil-faxxi tiegħu hemm dawk l-aktar nies vulnerabbli, bla mpjieg jew bi dhul baxx, b'tali miżuri se jkun qed

jinqdew xorta waħda, iżda bi frazzjoni ta' hlas ta' oġġett ġdid għax se jsewwu jew jirrangaw. Aktar minn hekk, b'għajnuna qawwija mill-Gvern biex jagħmlu dan b'aktar faċilità.

F'kelma waħda, x'inhu t-tielet benefiċċju? Hu proprju dak li persuni u familji tali, hekk forsi ma jkollhomx għalfejn aktar ħtieġa li mas-sitwazzjoni prekarja li jkun digà qed jgħixu fiha, jkollhom jieħdu xi self minn banek b'interessi għolja biex jixtru l-bżonnijiet godda tagħhom. Hekk tinholoq stabbilità, aktar trankwilità' fil-persuna u allura aktar kalma u serenita' fost l-istess familji u f'kuntest holistiku bħala nazzjon.

“

We live in a disposable society. It's easier to throw things out than to fix them. We even give it a name - we call it recycling.

”

Neil LaBute

Il-Personalità ta' 'Familja'

Is-Sa Ruth Rose Sciberras,
Kap Eżekuttiv tal-Aġenzija Sapport

Tonio Bonello

Editur 'Familja'

Meta nħart Kap Eżekuttiv u x'kienet tikkonsisti hidmitek fis-snin preċedenti?

Bdejt il-kariga tiegħi bhala Kap Eżekuttiv tal-Aġenzija Sapport f'Novembru 2019. Dan wara karriera twila bhala Direttur Operattiv tal-Aġenzija Appoġġ, wara diversi karigi fl-istess Aġenzija u għalhekk b'esperjenza vasta fejn jidhlu servizzi tat-tfal u oħrajn tal-familja bħal vjolenza domestika.

Kemm sibt l-isfond tal-għarfien passat tiegħek sinifikattiv biex illum qed taqdi din il-funzjoni?

Il-background tiegħi hu f'bidma soċjali u ħdimt għal snin twal f'dan il-qasam. Għal numru ta' snin l-Aġenzija Sapport kienet tiffirma parti mill-Fondazzjoni għal Servizzi ta' Harsien Soċjali, flimkien mal-Aġenzija Appoġġ u għalhekk kelli għarfien ta' kif jaħdem is-settur u xi bżonnijiet

hemm. Il-prinċipji u l-mudell li nimxu bihom fis-servizzi ta' harsien soċjali huma l-istess, fejn isir assessjar tas-sitwazzjonijiet, naraw kif nistgħu ngħinu lill-klijenti u lill-familjari tagħhom bl-għan li nwassluhom lejn livell ta' għajxien aħjar, inżidu l-inklużjoni u nkunu holqa importanti fil-katina ta' servizzi.

L-aġenzija Sapport toffri diversità ta' servizzi lil kull saff tas-soċjetà. Tistà tispjega dwar dan?

L-Aġenzija Sapport, bhala l-Aġenzija Nazzjonali fis-settur tad-diżabilità, toffri servizzi immirati lejn persuni b'diżabilità u lill-familjari tagħhom. Il-persuni b'diżabilità jistgħu jkunu kemm tfal kif ukoll adulti, irrispettivament mil-liema saff tas-soċjetà ġejjin. Noffru:

- servizzi fil-komunità
- servizzi ta' matul il-jum
- servizzi residenzjali
- interventi ta' hidma soċjali
- servizz ta' interpretazzjoni tal-lingwa tas-sinjali
- numru ta' skemi li jagħtu assistenza finanzjarja lil persuni b'diżabilità u lill-familjari tagħhom sabiex ikunu jistgħu jixtru apparat assistiv u/jew iqabdbu carer tal-għażla tagħhom
- assessjar u għajjnuna fuq użu ta' apparat assistiv
- workshops u support groups lil persuni ta' tfal b'diżabilità u lil aħwa adulti ta' persuni b'diżabilità

X'inhuma l-miri li tixtieq tara Sapport tilhaq matul l-2020?

L-Aġenzija timxi dejjem mal-bżonnijiet li tara u tevalwa fis-settur. Il-mixja lejn inklużjoni fil-komunità u aktar sostenn sabiex il-persuni b'diżabilità jgħixu ħajja indipendenti kemm jistgħu fil-komunità huma fuq nett tal-aġenda tal-Aġenzija. Għaldaqstant, il-miri prinċipali tal-Aġenzija matul din is-sena jinkludu:

- Aktar djar fil-komunità – qed naħdmu biex nifthu dar fiż-Żurrieq u għaddej xogħol fuq oħra fil-Qrendi;

- Inkomplu nipromwovu l-abbiltajiet ta' persuni b'dizabilità u inizjattivi sabiex ngnhom itejbu l-hiliet tagħhom sabiex ikun aktar faċli għalihom li jersqu lejn id-dinja tax-xogħol u jsibu mpjeg sostenibbli
- Naħdmu fuq il-proġett REACH fin-Naxxar, li ser ikun proġett fejn persuni b'dizabilità jistgħu jaċċessaw servizzi holistiċi
- Inkomplu nimodernizzaw iċ-Ċentri ta' Matul il-Jum

Taħseb li l-pubbliku għandu għarfien biżżejjed dwar dak li intom toffru?

Qatt ma jkun biżżejjed u għaldaqstant dejjem nippruvaw li nwasslu l-messaġġi tagħna b'mezzi differenti sabiex nilhqu mhux biss lill-pubbliku ingenerali imma possibilment anke dawk li għandhom bżonn is-servizzi tagħna u għadhom ma waslux li jikkuntattjawna, kif ukoll professjonisti oħra li huma f'pożizzjoni li jirreferu persuni b'dizabilità u familjari tagħhom lejn l-Aġenzija.

Fil-kalendarju tal-aġenzija nsibu inizjattivi li ġejjin u li jistgħu huma ta' interess, anke għall-istess impjegati tagħna?

Minn żmien għal żmien, l-Aġenzija torganizza attivitajiet bħal:

- Workshops u support groups għal familjari ta' persuni b'dizabilità
- Bazaars u Christmas markets
- Sejħiet għal voluntiera mas-servizz ta' Sharing Lives
- Taħriġ b'xejn għal persuni b'dizabilità, familjari tagħhom, min iħaddem u professjonisti li jaħdmu direttament ma' persuni b'dizabilità, bħala parti mill-proġett INK.

Dawn kollha huma ta' interess għall-kollegi tagħna fi hdan il-ministeru u l-entitajiet li jaqgħu tahtu. Dan minbarra li b'mod regolari nipromwovu l-attivitajiet li jkollna fuq il-midja soċjali tal-Aġenzija kif ukoll is-sit elettroniku.

Hawn niġbed l-attenzjoni, b'mod partikolari lejn il-katalgu li wiehed isib fuq is-sit tagħna fejn jista' jara selezzjoni żgħira ta' prodotti magħmula bl-idejn fiċ-Ċentri ta' Matul il-Jum. Permezz tas-sit, tista' tintbagħat ordni għal dawn l-oġġetti, li huma uniċi u ideali bħala rigali.

Kif tqabbel is-servizzi offruti minnkom ma' dak li qed jiġri f'din il-materja fil-kumplement tal-pajjiżi tal-Ewropa? Ahna fejn qegħdin? Hemm fejn ngħallmu? U hemm fejn nitgħallmu?

Meta nitkellmu ma' professjonisti barranin u meta nattendu laqgħat u konferenzi internazzjonali naraw li s-servizzi u l-livell tagħhom huma komparabbli ferm ma' dawk tal-maġġoranza ta' pajjiżi oħra, speċjalment dawk tal-Unjoni Ewropea.

Għandna diversi servizzi u prattiċi li huma meqjusa best practice u jhallu riżultati mixtieqa. Ovvjament dejjem ikun hemm lok għal modifikazzjonijiet u żviluppi sabiex dejjem nagħtu servizzi effettivi u effiċjenti.

Għaldaqstant nużaw dawn ir-rapporti pożittivi li għandna ma' diversi pajjiżi u entitajiet barranin sabiex naċċessaw taħriġ u opportunitajiet oħra bl-għan li nkomplu nkabbru l-għarfien tagħna fis-settur.

Eżempju ċar kienet il-konferenza internazzjonali li saret f'Diċembru 2019 fejn is-Segretarjat Parlamentari għall-Persuni b'Dizabilità u Anzjanità Attiva, l-Aġenzija Support flimkien ma' entitajiet oħra, wasslu din il-konferenza dwar teknoloġija aċċessibbli għal persuni b'dizabilità, b'aktar minn 40 espert fuq medda ta' 3 ijiem. Din kienet konferenza koordinata mill-Kummissjoni Ewropea u l-International Telecommunications Unit fi hdan in-Nazzjonijiet Uniti.

Haddiema professjonisti fl-oqsma li intom toffru, illum huma riżorsarari u daqstant ieħor importanti. Se tkunu qed tnedu xi kampanja bl-għan li tinkoraġġixxu aktar żgħażaġh jagħzlu tali mpenn?

B'mod regolari aħna nippromwovu l-karrieri li wiehed jista' jsegwi fis-settur tad-dizabilità. Ċertament mhux settur faċli u l-istudji speċjalizzati m'ilhomx wisq fis-seħh. Grazzi għal korsijiet offruti kemm mill-MCAST kif ukoll mill-Università, fosthom dawk offruti mid-Disability Studies u wkoll dwar l-Interpretazzjoni tal-Lingwa tas-Sinjali, illum nistgħu ngħidu li qed ikun hemm aktar professjonisti kwalifikati u speċjalizzaati fis-settur. Madankollu, l-Aġenzija xorta tinvesti fil-haddiema tagħha sabiex twasslilhom opportunitajiet ta' tahrig speċjalizzati.

L-Aġenzija tkun rappreżentata wkoll f'diversi fieri dwar karrieri sabiex tippromwovi dawn l-opportunitajiet u wkoll tkun preżenti sabiex tiggwida lill-istudenti dwar xi studji u korsijiet wiehed jista' jsegwi.

Nishqu wkoll hafna dwar il-benesseri tal-impjegati tagħna, li huma l-akbar rizorsa tal-Aġenzija. Għalhekk naċċertaw li jingħataw kundizzjonijiet tax-xogħol kompetittivi, struttura u lok fejn wiehed jista' jikber, tahrig, superviżjoni u mizuri oħra.

Hemm lok fejn jinholqu jew ikunu esplorati servizzi godda minn Sapport li sal-lum għad mhux eżistenti, iżda fl-istess hin, meħtieġa fis-soċjetà? Jekk fil-posittiv, x'inhuma?

Il-ħtieġa għal servizzi godda dejjem qiegħda hemm. L-Aġenzija għandha tim tar-riċerka li jassigura li jiġbor studji u prattiċi li hemm bżonnhom fis-servizzi tagħna sabiex nużawhom bħala bażi fuqieq nippjanaw l-iżvilupp tas-servizzi.

Fil-preżent qed isiru eżerċizzji u studji relatati mal-anzjanità u d-dizabilità peress li qed naraw li din ir-realtà qed tiżdied; proġett kongunt ma' SVP, il-proġett Narcis, immirat lejn persuni b'dizabilità li giet fuqhom minħabba aċċident jew mard kroniku u li m'humiex anzjani; kif ukoll fejn tidhol it-teknoloġija assistiva u kif din tista' ttejjeb il-livell ta' għajxien tal-persuni b'dizabilità.

Ninsabu fl-2020. Fejn tixtieq tara l-Aġenzija Sapport sa hames snin oħra – 2025?

L-Aġenzija Sapport dejjem tara kif tkabbar l-inkluzjoni tal-persuni b'dizabilità, tgħinjom jakkwistaw aktar hiliet u tippromwovi impjeg sostenibbli u hajja soċjali attiva mal-klijenti tagħna.

Minbarra l-proġetti msemmija, żgur li quddiem l-aġenda tal-Aġenzija għas-snin li ġejjin hemm l-enfasi fuq servizzi fil-komunità. Ser inkunu qed niffukaw aktar dwar rizorsi sabiex is-servizzi li noffru fil-komunità jiziedu.

Dan mhux biss fejn tidhol kura u assistenza, imma anke fejn jidhlu għajnuniet għal apparat assistiv u apparat teknoloġiku li jgħinu lill-persuni b'dizabilità jgħixu hajja aktar indipendenti. Matul dawn il-hames snin li ġejjin ikun tlesta wkoll ix-xogħol fuq il-proġett REACH minn fejn ser ikun possibbli li nkabbru l-għażla tas-servizzi tagħna. Fost dawn, iċ-ċentru terapewtiku u servizzi oħra b'kollaborazzjoni wkoll ma' entitatijiet oħrajn non-governattivi.

Nixtieq bħal Editur ta' din il-pubblikazzjoni nagħti ħajr u nuri l-apprezzament tiegħi lis-Sa Rosalie Vella Piscopo, Manager - Strategic Marketing & International Relations tal-koordinament u l-assistenza ġentili tagħha u lis-Sa Ruth Rose Sciberras Kap Eżekuttiv tal-Aġenzija SAPPORT li għoġobha taċċetta l-istedina tagħna biex tkun intervistata.

Pink October 2019 - 2020

Matul ix-xahar ta' Ottubru 2019, il-Ministeru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali nġhaqad ma' hafna oħrajn fil-kampanja ta' għarfien dwar il-kanċer tas-sider haġa magħrufa aktar bħala *Pink October*.

Kienu hafna d-dipartimenti u l-entitajiet fi hdan dan l-istess Ministeru li haġu sehem f'din l-inizjattiva billi libsu bil-kulur roża f'gurnata partikolari tal-għażla tagħhom matul ix-xahar ta' Ottubru u għabru fondi b'risq din il-kawża.

Ingabret is-somma sabiħa ta' €6078 li nġhatat lill-*Marigold Foundation* mis-Sinjuri Claudia Mifsud, Archibald Attard u Peter Miceli Saydon f'isem il-Ministeru għall-Familja, Drittijiet tat-Tfal u Solidarjetà Soċjali.

Grazzi kbira u prosit lil kull min ta sehm u nheggu iżjed parteċipazzjoni jekk Alla jrid għal Ottubru 2020 sabiex tingabar dejjem somma isbaħ li tkun ta' għajjnuna xierqa għal din il-kawża ferm ġusta.

Peter Miceli Saydon

Prinċipal

District offices in aid of Foodbank

Sue Bharwani

Regional Coordinator

On the initiative of the undersigned, members of the Social Security District offices were asked to contribute some monies that could be used to order some food items to be donated to some vulnerable members of our society.

Emails were sent to all members of the District Offices and members of the Directorate, requesting a donation of €10 per person. Details explaining the purpose of this collection and the organisation these monies were going to be donated to were also explained in these emails.

Contact with the Foodbank Lifeline Foundation was established to ensure that the monies collected were distributed to the most deserving members of our society.

I am pleased to inform that the total amount of €440 was collected, with donations received from members of the San Ġwann, B'Kara, Tas-Sliema, in-Naxxar, Haż-Żebbuġ, Rabat, Paola, Hal Balzan, il-Qawra, iż-Żejtun and il-Hamrun District offices and our Assistant Director.

The monies collected provided some vulnerable members with the provision of 5 cases tomato paste, 4 cases tomato sauce, 3 cases tinned milk and 4 cases corned beef.

These items were delivered to the Foundation on Monday, 27th April, 2020.

Anyone wishing to contact the Foundation for further help can do so on mobile phone **99066808** or email address: help@foodbanklifeline.com

Foodbank
Lifeline Foundation

Word Search

O	L	I	V	E	E	E	F	F	O	C	L	A	E	T
D	E	N	I	M	I	N	T	A	L	A	P	I	S	A
C	O	B	A	L	T	P	L	U	M	G	R	E	E	N
R	B	P	E	A	C	H	E	R	R	Y	E	C	D	G
I	N	A	V	Y	M	U	S	T	A	R	D	E	F	E
M	E	R	L	O	T	B	L	U	E	A	T	S	U	R
S	A	L	M	O	N	G	H	P	I	N	K	I	J	I
O	R	A	N	G	E	S	E	P	I	A	K	L	M	N
N	H	S	A	W	H	I	T	E	N	C	L	A	Y	E
E	G	G	N	O	G	O	S	A	N	G	R	I	A	P
A	L	A	B	A	S	T	E	R	A	I	C	S	U	F
Q	M	A	G	E	N	T	A	L	A	T	T	E	R	R
S	I	R	I	V	O	R	Y	E	L	L	O	W	S	O
S	K	Y	F	A	W	N	A	P	R	I	C	O	T	S
C	O	R	A	L	X	S	A	N	D	S	T	O	N	E

ALABASTER,
 APRICOT, ASH,
 BLUE, CANARY,
 CHERRY, CLAY,
 COBALT, COFFEE,
 CORAL, CRIMSON,
 DENIM, EGGNOG,
 FAWN, FUSCIA,
 GREEN, IRIS,
 IVORY, LAPIS,
 LATTE, MAGENTA,
 MERLOT, MINT,
 MUSTARD,
 NAVY, OLIVE,
 ORANGE, PEACH,
 PEARL, PINK,
 PLUM, ROSE,
 RUST, SALMON,
 SANDSTONE,
 SANGRIA, SEPIA,
 SKY, SNOW,
 TANGERINE,
 TEAL, WHITE,
 YELLOW

How do we know that the ocean is friendly? *It waves!*

Where do sheep go on vacation?
The Baaa-hamas.

Where do goldfish go on vacation?
Around the globe!

And where do sharks go on vacation?
Finland!

Why does ice cream always get invited to the party? *It's cool.*

Why don't oysters like to share their pearls?
Because they are shellfish.

Why do fish swim in salt water?
Because pepper makes them sneeze!

What do you call a penguin in the desert? *Lost.*

Sudoku

	2		5					
9	7	1	2		8	4		
3					1			7
			3		4	5		
		9		2		1		
		2	1		5			
2			4					1
		7	6		2	9	8	3
					9		7	

Peter's Kitchen

No Bake Strawberry Gateaux

Marisa Vella

Operations Executive

Ingredients:

1 packet plain biscuits (150 grams)
1 tablespoon instant coffee
200 millilitres boiling water
500 grams ricotta
3 tablespoons sugar or honey
vanilla essence
finely chopped lemon rind
2 tablespoons amaretto

Method:

Line a rectangular tin (24 by 13 centimetres) with cling film, leaving enough extra cling film at the edges to line top too.

Dissolve instant coffee in a cup containing the boiling water. Dip the biscuits, one by one, in the coffee cup, and line base and sides of the tin. Each biscuit must be touching the one next to it.

Mix in a bowl the ricotta, sugar or honey, vanilla essence, lemon rind and amaretto until mixture is soft and creamy.

Pour some of the mixture in the tin, spreading evenly and levelling the top. Continue with layers of biscuits dipped in the coffee and the ricotta mixture finishing on top with biscuits.

Cover tightly the top with the extra cling film.

Refrigerate overnight.

Carefully, open the cling film on the top. Overturn on a plate and carefully remove the tin and cling film. Serve cutting in slices with strawberries.

You can vary this recipe. You can add layers of sliced strawberries inside. I like to add a layer of chocolate and hazelnut cream.

**Ma ninsewx naħslu jdejna,
speċjalment
meta nkunu ser nieklu.**